

MIKI
LIUKKONEN
VIERASTILA
MSOY

VIERASTILLA

MIKI
LIUKKONEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Kiitos
Samuli (kuten aina),
kiitos WSOY, ja kiitos WSOY:n kirjallisuussäätiö
sekä opetus- ja kulttuuriministeriö taloudellisesta tuesta.
Kiitos Rita kaikesta nyt ja kaikesta tulevasta.

© MIKI LIUKKONEN JA WSOY 2023
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-48546-0
PAINETTU EU:SSA

*Omistettu Ritalle ja isälleni, jolle erityiskiitos kaikesta
vaivannäöstä, hermoista ja loputtomasta tuesta
(ja varmaan myös geeneistä)*

ENSIMMÄINEN OSA

*Tulevaisuus on ohi ja
menneisyys on vasta alkanut.*

1.

Niin tosiaan ei se ollut edes kysymys vaan käsky. Ja pitääkö tämä paska käydä IHAN OIKEASTI taas läpi...? (Häpeälliset muistot kolmista edellisistä treffeistä lävistivät mielen kuin nuoli hämärän ullakon ja suoraan epätoivokeskukseen.) Hän oli näissä jutuissa aina *esprit de l'escalier*.

»Minä vai?»

»No ei kun tuo terrieri tuolla ulkona – sinä tietysti!» Nainen kikatti. Voi helvetti... Naurussa oli sävy josta Ren ei pitänyt, se toi mieleen pienen kellon sen suklaapuodin oven yllä, jossa hän oli käynyt vanhempiensa kanssa lapsena ja jonka omisti äreä vanha nainen. Eikä hän pitänyt siitä että häntä pidettiin hölmönä, tai huvittavana. Naurettavana. Että hänelle naurettiin. Ja kaikki tuntuivat pitävän häntä joko hölmönä tai huvittavana, yleensä molempina. Jonain päivänä hän vielä kostaisi. Joo, siitä tulisi varmaan verilöyly...

»Minä vain... minä olen sellainen, miksi sitä sanoisi... keksijä?»

Mutta miten hän kostaisi? Tämäkin oli yksi niistä keskeneräisistä »projekteista», joita kasaantui hänen mielensä hyllykköön, jota hänen laiskuutensa vain vartioi...

»Siis työtön?»

»No, kai sen niinkin voisi ilmaista, kun –»

Tarjoilija liukui ohitse. Ajatus karkasi.

Ja aivan kuin kaikki olisi alkanut vasta nyt, täällä näin, kello sitä ja sitä, eikä mitään mennyttä olisi koskaan ollutkaan. Mutta silti meillä olisi tunne jostain menneestä, sitä ei pääse pakoon... Ja mistähän se johtuu? Tämän kysymyksen voimme esittää uudestaan ja uudestaan: mistä mikäkin *johtuu*. Emme pääsisi koskaan eteenpäin...

Ihmisillä on typerä vimma raahata menneisyyttä muassaan kaikkialle, läväyttää kaikki paskamaisuus vasten jonkun avuttoman solpottajan naamaa heti kun siihen on tilaisuus. Niin se on! Raahataan koko menneisyyttä kaikkine patoumineen ja katkeruuksineen kuin jätessäkkiä selässä vuodesta toiseen ja sitten – no jaa... minä olen sitä mieltä että historian sijaan ihmisille pitäisi opettaa tulevaisuutta. Se vasta olisikin jotakin! Ehkä kaikessa olisi silloin enemmän järkeä... Mutta me olemme nyt *täällä*, kyllä vain: kaikki alkaa tästä, sovitaan niin. Ja hän istuu tässä ja luulee ihan tosissaan tietävänsä syyn räjähdyskiin kaikkialla maailmassa (aina kun sellaisia sattui siis). Renillä oli teorioita, joita moni pitäisi varmasti täysin aivottomina, viimeisimpänä nämä horinat räjähdyksistä ympäri maailmaa. Syyt, alkuperät... Hän voisi keskustella niistä, loputtomiin, aina kunnes alkaisi pitää itsekin itseään kuolettavan uuvuttavana. Mutta hän ei keskustele niistä nyt; ei nyt kun hänen edessään istui vielä puolittuntematon nainen, hämääjän sulkeutuneena, puu-

paneloidussa ravintolassa, jonka suurten kadulle antavien ikkunoiden reunoilla roikkuivat paksut chiantinpunaiset verhot. Satoi vettä. Ja tuolla oli kivinen baaritiski, jolla nuokkui neljä business-äijää leveät hartiat noin ja noin toisissaan kiinni, kuin legoukot, kuin muodostaen muurin tiskin eteen. Kuin lihaksikkaan massan kilpi. Ravintola tuoksui golfkengän sisäosalta ja palaneelta heinältä. Kaiuttimista soljuvat pehmeät saksofonijuoksutukset nuolivat ilmaa, kuten myös nahan ja valmistettavien ruokien tuoksut. Annokset tirisivät hopeisilla kulhoilla vai mitä nuo ovat. Ren ei tiennyt mitä ajatella, mutta tietty seikat olivat selviä: Naisella oli himmeä iho, herttaisen palkkamurhaajan hymy ja suuret ruskeat silmät, joilta halusi pyytää anteeksi kaikkea ties mistä helvetin syystä. Nainen oli alkupalojen ajan kertonut työstään jossain paikassa jonka nimi lipesi Renin mielestä. Vai oliko se poliisiasemalla? Oliko nainen töissä poliisiasemalla vai ensiapuosastolla? Ei mennyt hyvin! Ren vain räpsytteli silmiään, ikään kuin räpsyttely olisi auttanut häntä keskittymään paremmin, huiskanut ympäristön raukeaa hämärää hänen mielestään sivuun. Mutta työpaikan nimi lipesi häneltä kaiken aikaa. Kuin märkä saippuapala. Tarjoilijat liikehtivät ympärillä harvaan aseteltujen pöytien välissä kuin suuret linnut. Saksofoni teki *duu fff du du ffp duu*. Ren inhosi liukkaita saippuapaloja – tai jos tarkoita ollaan: saippuaa noin yleensä. »Niin, kun asia nyt on – tai hmm...» Ja saippua vain tunkeutui kaikkialle hänen uniinsa painajaismaisena vaahtona, josta Ren ei koskaan saanut otetta, valtavia vaahtoavia hylkyjä. Ei kuitenkaan

haluaisi ajatella, että saippua olisi jokin merkittäväkin tekijä hänen elämässään, ei: pelkkä typerä yksityiskohta, aika merkityksetön lopulta. Paljon merkittävämpää on se, mitä ihminen tekee silloin kun hän on yksin. Mutta mehän emme koskaan saa tietää mitä, se on koko homman juju. Ja Ren kuunteli naisen pälpätystä katse jossain salaatin ja haarukan välissä, kurkussaan rasittavan karhea tunne. Hän ei voisi kertoa naiselle mitään suunnitelmistaan »saippuajäädymisestä», joka tekisi saippuoista kovia kuin kivet. Niin etteivät ne sitten vaahtoaisi. Jotenkin. (Hän ei ollut ajatellut asiaa tämän pidemmälle, ja kuten kaikki hänen lukuisat päivän aikana päässä vilahtavat ajatukset, yleensä täysin typerät, hän oli jättänyt tämänkin keksinnön eteenpäinviemisen puolitiehen.) Hänen ajatuksensa, oikeastaan koko hänen sisäinen elämänsä oli jotenkin puolitiessä, näin hän ajatteli; yksi suuri puolipiste. Hän ei ollut edes pettynyt vaan keskeneräisesti pettynyt. Ja pettynyt siis oman pettymyksensä puolinaisuuteen. Helvetillinen farssi... Hän ei myöskään voisi kertoa kaikista niistä käsityksistään, joita hänellä oli maailmasta, hänen näkemysistään, sillä jollain tasolla hän tiesi, että hänen järkeilynsä oli yleisessä mielessä »kieroutunutta», ties mistä syystä... johtuiko se sitten lapsuudesta, psykologisesta historiasta, siitä että hän oli – ja tästä voimme kaikki olla yhtä mieltä – täysi alkoholisti, ehkä sillä ei ollut väliä... ja kaikenlaisten omaperäisyyksien pöytään läväyttäminen ensimmäisillä treffeillä tiesi sosiaalista itsemurhaa. Joten ei auttanut kuin tehdä alituisia väistöliikkeitä, kyllä, taktikoida, kiertää omat erikoisuudet mahdollisimman kau-

kaa ainakin näin alkuvaiheessa, eihän kukaan saatana sentään rupea heti kättelyssä lätisemään siitä kuinka tuli lapsena vaikkapa enonsa raiskaamaksi... Kaikki menisi sillä sekunnilla päin persettä! Ren tunsi palan kurkussa tiivistyvän, paisuvan. Ihmiset elävät komediasta toiseen... Ei hän voisi... Nainen saattaisi pitää häntä totaalisisena skitsona. Ja tämä on toinen seikka: vaikka yleisesti ajateltiin, että omaperäisyys oli hyve, jopa *suosittelava* ominaisuus ihmisessä (kuten oli tietty »hallittu impulsiivisuuskin»), ihmiset lähinnä ärsyyntyivät todellisen omaperäisyyden edessä. Näin Ren ajatteli. Ja paino sanalla *todellisen*. Oli helppoa olla »outo» tai »erilainen» aina siihen pisteeseen asti, kunnes tuo outous ja erilaisuus oli oikeasti outoa ja erilaista. Jos halusi olla outo ja erikoinen niin homma piti hoitaa tiettyjen sosiaalisten normien rajoissa, pelleillä roolissaan jossain hyväksytyin marginaalissa, juuri sopivasti raameissa niin ettei kukaan pahoittanut mieltään. Joo, ihmisiä ärsytti, tai väsytti, tai ihan vain puhtaasti hämmensi, jos jonkin asian logiikka ei ollut ensi hetkessä ilmiselvää. Kyllähän sen ymmärtää: kun hetken lavasteet eivät ole kunnossa eivätkä ihmiset tajua niiden paikkoja saati omaa rooliaan, he jäävät jäykkänä paikoilleen, aistit ummessa kuin sateenvarjot, sekavasti hytkyen, suljettuina omaan itseensä, toisin sanoen ei mihinkään.

Renin mielessä ei ollut juuri sillä hetkellä esimerkkejä aiemmista vitun katastrofeista, jolloin hän oli erehtynyt olemaan liiaksi oma itsensä (hän sai päähänsä sameita mielikuvia, tunnemuistoja, ambiensseja – sosiaalisen kanssakäymisen muzakia), mutta hänellä oli koke-

muksia, kyllä. Ja niinpä hän oli käyttänyt puolet ajasta hienossa ravintolassa *hikoillen* ja miettien mitä sanoa sitten kun nainen kysyisi häneltä jotain (alkuesittelyt olivat menneet jotensakin näin: »Anne, hauska tavata, ja sinä olet varmaan –» »Ren, kyllä. Hauska tuota noin... tavata... siis myös.»).

Lähellä kaarteleva tarjoilija vilkuili heitä silmäkulmastaan, odotti että alkupalat olisi syöty, mikä aiheutti Renissä levottomuutta. Miksei äijä voinut painua helvettiin tuosta kyyläämästä? Ja sitten ilmassa riippui tietysti Renin nuivaa olemusta painava yksinkertaisen lattea mutta raskas probleema, kuin alasin: kuinka puhua naiselle – tai ollaanpa nyt rehellisiä: kuinka puhua kenellekään, mistään? Tähän ongelmaan palaisimme tavalla tai toisella vielä moneen kertaan, kaikkien pettymysten ohessa. Minä olen kirjoittanut kaiken ylös.

Ren tuijotti retiisiviipaleta haarukkansa kärjessä. Jos jokin juures ilmensi pettymystä juureskunnan keskuudessa, niin sen oli ehdottomasti oltava retiisi. Maistuu-kin ihan hirveältä...

»Ajatukseni katkesi...»

Hämärä ravintola oli looginen ympäristö juuri sille toiminnalle, jota siellä harjoitettiin, eikä siinä ollut järkeä. Ja ajatus siitä, että on jotain sellaisia kuin tuolit... että istutaan tällaisilla tietyn muotoisilla möhkäleillä. Ren työnsi retiisisiivun syrjään ja nyrpisti nenäänsä. Ihmisten ajatukset eivät ole hourailua vaan se, mitä ihmiset päästävät suustaan. Yleensä. Osalle pöydistä oli kannettu kynttilöitä, pitkiä ja siroja kuin vampyyrin

sormet, ja juhlavia, mutta ei ollut selvää millä logiikalla mikäkin pöytä oli saanut kynttilänsä.

Tarjoilija liukui heidän pöytänsä luo.

»Ei *nyt*», Ren sähähti, ja tarjoilija luikerteli tiehensä hämmentynyt hymy kasvoillaan.

»Mitä sinä teit ennen?» nainen kysyi, kun tarjoilija oli lähtenyt. »Kerro nyt jotain enemmän itsestäsi herranjestas.»

»Ennen mitä? Ennen... tätä vai?»

Nainen, siis Anne (?) nyökäytti päätään kehottavasti. Oliko naisen nimi edes Anne? Ei jumalauta... Varjo naisen katseen takana paljasti pettymyksen ensinuolaisun. Anne, Anneli, mikä lie, piti Reniä varmaan yhtenä isona tylsimyksenä tai pikemminkin: vähän yksinkertaisena kaverina joka tykkää tuijotella vesihanasta tippuvaa vettä tuntikausia ja syö edelleen aamiaiseksi sokermuroja. Niin hän söikin.

»Minä siis... ennen tuota...», nyt tarkkana, »äh, tapan vielä itseni...»

Voi vittu.

»Mitä sinä sanoit?» Nainen kumartui eteenpäin notkeasti, nauraa käklätti taas kulmahammasnauruaan.

»Minä kasvoin tässä aika lähellä itse asiassa ja sitten opiskelin muutaman vuoden Italiassa pilotiksi, mutta ei se homma sitten oikein napannut.»

»Pilotiksi. Mahtoi olla jännittävää. Luulisi nyt ainakin!»

»Ei se ollut. Usko pois», Ren sanoi ja teki kädellä mitä nyt pienistä -eleen. »Kaikki pilotit on fasisteja.»

Ja kysymys jonka nainen lopulta esitti – voisi sanoa

sinkautti, ellei kysymys olisi kestänyt niin kauan ja sisältänyt niin paljon rasittavan urautuneita yksityiskohtia (mikroeleitä, siemaus viinistä, nielaisu, sormien ristiminen siroasti leuan alle kuin tuoliksi etc.), kuului: »Onko kaikki hyvin?»

Notkahdus tunnelmassa kertoi jo kaiken: treffeistä ei tässä reniläisessä kosmogoniassa tulisi muuta kuin laimea syy päihtyä yksin kodin vieressä sijaitsevassa kapakassa ja unohtaa nainen kokonaan, keskittyä vain odottamaan seuraavaa uutta mahdollisuutta. Mahdollisuutta mille? Ja hetki-*nen*, kauanko he olivat täällä, tässä ravintolassa olleet? Ren ei ollut varma, yhtäkkiä. Helvetin kummallista! Miten »tämä» oli alkanut? Niin kuin kaikki aiempi olisi pyyhkäisty pois ja – no, ihmiset eivät sitten osaa tehdä mitään kuvittelematta, että kaikki alkaa jostakin. Meillä kaikilla on sama yhteinen vimma tiettyihin asioihin, ja se tekee meistä niin rajoittuneita, rajallisia... Jopa Tiede, tuo tarkka mittamies, joutuu aloittamaan kuvittelusta alkupisteestä ja valitsemaan taivaankappaleiden lakkaamattomasta kulusta tietyn kohdan, jossa hänen tähtiaikaa käyvä kellonsa on osoittavinaan nolaa. Hänen suurielisempi isoäitinsä Runous taas aloittaa keskeltä, sanotaan, mutta ei isoäidin toiminta tarkemmin ajateltuna erityisesti poikkea Tieteestä, katsoohan Tiedekin sekä eteen- että taaksepäin, jakaa yksikkönsä miljardeihin ja osiin ja kellonviisari lähtee tosiasiaassa liikkeelle *in medias res*. Vaikka kuinka katselisimme taaksepäin, emme pääse todelliseen alkuun asti; ja sijoittuipa esipuheemme taivaaseen tai maan päälle, siihen mahtuisi

vain murto-osa kaikesta siitä edeltävästä totuudesta, josta tarina lähtee liikkeelle. Hypitään vain komediasta toiseen halujen sokaisemana... Mutta notkahdus, eräänlainen varjoisa pyyhkäisy, tunnelmassa... niin, niin se meni, ja menee, kuten Ren asian näki: näistäkin treffeistä tulisi pettymys, pettymys oli kaiken lopullinen päämäärä, joka on kaikkiin aikeisiin ja toiveisiin ja fantasioihin kylvetty alusta alkaen. Ja kun he olivat istuneet pitkään vaivaanuttavassa hiljaisuudessa, joka venytti etäisyyttä heidän välissään, ja tarjoilija oli vienyt alkupalat ja tuonut heidän pääateriansa, myös ruoka osoittautui, no, ei kovin kummoiseksi...

(Se oli kalaravintola, ravintolassa puoliympyrän muotoinen loosi, siellä he istuivat; hämärää ja savuista – vaikka savua ei ollut –, hälinää ja saksofoni, virnuilevia tarjoilijoita ja etäämpänä jokin vanhojen äijien seurue baaritiskin vieressä, jaarittelee täällä kenties päivät pitkät pois esi-isiensä saalistamia dodo-rahoja tasaisesti päihtyen. Illastajat kaikkialla ympärillä häälyivät ja tihentyivät Renin näkökentän reunamilla. Ja tarjoilijoilla tärkättyä mustaa ja valkoista, sulavat rullaluistelijan tai suuren linnun liikkeit, vaikka käsissä ketkui useita lautasellisia höyryävää kalaruokaa. Lamput sipulinmuotoisissa kupoleissa jokaisen loosin yllä. Tuoksujen kaaos, ruumiinlämpöjen ja hölötysten painava ryijy. Ja että on jotain sellaista kuin »ravintola».)

Välillä joku tarjoilijoista kaarsi heidän pöytänsä luo kysyäkseen miltä ruoka maistui. Ren ei tiennyt mitä vastata. Siis miltä ruoka maistui noin yleisesti vai? Kaikki

kävi Renin sisällä kaiken aikaa raskaammaksi, kuvotavammaksi... pettymyksen musta jauhe laskeutui hitaasti hänen egonsa valvojaisiin, vahvasti tussin kitkerää hajua.... Nainen vaikutti olevan kuolemaisillaan tylsyyteen.

Mutta ei tämäkään ole niin yksinkertaista. Sillä kuitenkin kaikkea tätä – pieleen menneiden treffien part 34 jälkeen – kaikkea tätä seuraisi pitkä ja tyrmistynyt visiitti saniteettitiloissa, missä Ren nojaisi käsiään lavuaaria vasten, katsoisi itseään peilistä, lommosilmiään ja taaksekammattua tukkaansa ja hokisi: idiootti. Saatanan *idiootti*. Opettele ihmisiksi, opettele puhumaan saatanan *paviaani*. Yritä edes.

Ja ennen kyynelten tuloa (sillä aina ne olivat tulossa, jossain puolessa välissä, mutta tulossa kuitenkin, paisuvana kirvelynä silmien takana jossain – kyynelkeskuksessa), ennen kyynelten vapautumista, vapauttavaa vullotusta jälleen yhden ravintolan miestenvevessä joku ilmaantuisi hänen viereensä pesemään käsiään hätäisesti, vilkaisisi Reniä ja nyökkäisi. Miksi? Miksi nyökätä? Ja miten hänen pitäisi reagoida? Yleensä Ren teki jonkinlaisen takaperoisen nyökkäyksen, kuin toisen nyökäytys olisi isku vasten nyökkäilymatsissa kamppailevan kasvoja – tätä taas seuraisi kaikenlaista omituisten ilmeiden variointia ja vaivaannuttava hiljaisuus tai niin Ren ainakin mielessään tilanteet näki. Olemus merkittävästi supistuen tässä kertomuksessa, joka hahmotteli hänelle häntä itsestään.

* * *

Mutta eikö kuitenkin ollut jo vähän väljähtänyttä ajatella kaikesta niin ennakkoon luovuttaneesti, pessimistisesti, nuutuneen apaattisesti? Oli. On tärkeää myös määritellä apatian luonne sen vapauttamiseksi häiritsevistä tekijöistä, ennen kuin kaikki menee aivan kama-laksi... Siksi Ren olikin esim. päättänyt vaihtaa entistä alaansa jokaisilla treffeillä. Tehdäkseen kaikesta jännittävämpää kai. Päättänyt käydä kaikenlaisilla kursseilla («akvarellin alkeet», «musiikkia kasveille»). »Sekoittaakseen pakkaa», saadakseen tarkkailla vastapäätä istuvan reaktiota. Mutta entiset urat piti valita huolella. Edellinen: miesmalli oli mennyt huonosti läpi, ja Reniä oli nöyryytetty oikein huolella. Hänelle oli naurettu päin naamaa. Ei sitä mielellään muistele... Tätä ennen, mitä, luontokuvaaja? Niin, ehkä, ja jos ei niin sellainen voisi olla vuorossa seuraavaksi. Yleinen sääntö kun oli, että mitä absurdimpi, sen parempi, vaikka hänen nykyinen »ammattinsa», keksijä, kuten hän itse sitä ytimekkäästi kuvailisi, oli hänestä kiinnostava itsessään. Hän ei vain saatana voinut kertoa ainoastakaan keksimästään keksinnöstä siitä yksinkertaisesta syystä, ettei hän ollut keksinyt vielä mitään.

* * *

»Vielä». Sana joka oli ladattu täyteen lupausta. Niinpä Ren päätti ottaa vielä yhden lasillisen katsoakseen mihin se johtaisi. Ja mihin se johtaisi? Katsokaas, hänen mielensä oli hänen omansa, ja hän otti siitä täyden vastuun, mitä hyvänsä se sitten saattoikin tehdä. Tosin vastentah-

toisesti. Olisi ollut paljon helpompi syyttää omaa mieltään joistain asioista kuin jotain toista henkilöä, tehdä mielestään syntipukki. Näin hänen ei tarvitsisi vastata aina teoistaan, kuten oli jo niin usein joutunut 33 ikävuoteen mennessä (paitsi ehkä lapsena, silloin kun hän ei vielä ymmärtänyt, ja nyt kun hän ymmärsi, tai hänen ainakin oletettiin ymmärtävän, hän joutui aina vastamaan teoistaan, olivat ne miten harmittomia tahansa. Ja sitä hän todella oli: harmiton – katsokaa nyt häntä!). Harmittomampaa kaveria saa hakea. Päällisin puolin ainakin. Ja päällisin puolin kyllä aivan hemmetin päissään. Pää nuokahteli baaritiskin yllä ja silmissä sumeni hieman, kun hän tilaa vielä toisen Fernet Brancan. Tai viidennentoista. Miksi? Liottaakseen surkeasti päättyneiden treffien lähmeän jälkimaun mielestään. Jos muistot nyt maistuvat miltään. Kirjoittaa ylös: »keksi muisto –» maistaja? Hmm... Muisto – jokin. Keksi jotain. Hän tilasi siis viidennentoista FB:n ensimmäisen sijaan, ja numeroitahan ne lopulta vain ovat, vai mitä? Voitaisiinko olla yhtä mieltä edes jostain välillä? Mitä eroa on yhdellä ja viidellätoista? Ei paljoa. Paitsi se että yhdestä ei yleensä herää putkasta kun taas viidestätoista – jos niin on tapahtuakseen – herää.

»Jaa täällä taas», ääni jostain sanoi.

»Mitä minä tein? Siis tällä kertaa...» Nopea tilannekatsaus. Jalat: raskaat. Lattia leijuu tai kuin istuisi vesisängyllä. Pää: kipsiä johon joku on iskenyt taltan. Vatsa: sekaisin kuin Renin muistikuvat (niistä myöhemmin).

»Sen tavallisen. Menit ja vedit tuntemattomalta ham-

paat kurkkuun. Ilman mitään syytä», Gwyn sanoi nostamatta katsettaan jostain käsiensä välissä, kynänpään pyyhkepuoli etuhampaita vasten nakuttaen.

»Niinkö minä... ei saata-na...»

»Jep. Jospa koettaisit vähän –» Gwyn nosti katseensa. Virnistys ja rypistys kilvoittelivat nyt hänen kasvojensa herruudesta.

»Älä edes jatka. Tiedän kyllä. 'Ryhdistäytyä.»

»Niin juuri, ja mitä tulee –»

»Hei kohta lentää laatta. Ja hei: Maailmankaikkeuden mittavassa strategiassa tämä on pientä, usko pois Gwyn.»

»– vaatteisiisi.»

»Mitä niistä?»

»Vaihda ne. Pääset sakoilla. Kaveri oli reilu eikä vie nyt asiaa pidemmälle. Mutta joudut pulittamaan korvauksen.»

»Totta kai. Niin vähän... arvelin.» Ja miksi hänen takaraivonsa on märkä?

»No niin, häivy nyt siitä. Ja ihan totta Ren, minä toivon ettemme me enää –»

»Nähdään taas.»

»Hei –»

»Pidä silmällä omenoita. Ihan totta.»

Renin poistuttua Gwyn pudisti päätään. Hän kuvitteli olevansa elokuvan päähenkilö joka sanoo seuraavaksi: »Ihme äijä», mutta Frex ehti tulla väliin jonkin paperinivaskan kanssa ja sanoi:

»Tässä.»

Minä katselin parkkipaikalla, punaisen auton takaa, kuinka Ren poistui putkasta säikehtivään aamuun kuin valosta erkaantunut rikkinäinen palanen. Seurasin Reniä hänen laahustaessaan valon halki, tutisevana, säyseänä... ja seuraisin häntä vastaisuudessakin, varjona, aina taustalla, valppaana.

Niistä muistikuvista. Ensimmäinen ja se, jonka Ren kertoili aina hieman erilaisin sanankääntein terapeutilleen, joka ei vaikuttanut järin terävältä muttei myöskään miltään natsilta, meni jotensakin (variaatiot poistettu): Ren isänsä harteilla, käsi ojossa hapuillen puunoksa, joka oli painunut alas omenan painosta. Tuore vihertävä vahamainen omena jonka pinnalla virtaili himmeä kuulto. Pieni ja kitkerä omena. Mutta Ren ei millään ylety omena, vaikka se on aivan lähellä. Isän rohkaisut alkavat muuttua kehotuksiksi ja siitä rautaista liukumäkeä alas suoranaiseksi uhkauksiksi. Isällä on hermot kireällä, Ren ei ole varma miksi. Hänen takiaan? Koska isän hartiat väsyvät? Ren ei haluaisi vielä luovuttaa, mutta he luovuttavat lopulta. Isä laskee Renin maahan ja yhdellä loikalla nappaa omenan käteensä ja syö sen itse.

Edellinen muisto päässä takoen Ren teki henkisiä valmisteluja terapeutin oven takana: kädet polvilla, kun hän kyhnötti terapeutin huoneen ulkopuolella puisella senkillä jonka valkoinen maali oli hilseillyt sieltä täältä. Hän valmisteli lauseita joita sillä kertaa sanoisi, lauseet olivat aina pitkiä ja kliinisiä kuin laituskäytävät. Sitten hän siirtyi mielessään konsepteihin. Lauseista tulee konsepteja kun ne taittelee paperiveneiksi ja päästää sitten vapaina

tuntemattomaan veteen kellumaan, sen vietäväksi, toisiin aivoihin. Tosin yleensä paperiveneet muuttuivat samassa veteläksi ja lakosivat veteen ja liukenivat tiehensä.

Ren oli muuten edelleen sitä mieltä ettei numeroiden välillä ollut juurikaan eroa. 3 ja 1004 olivat ehkä ainoat poikkeukset, syystä X. Hän etsii nyt konseptien sijaan mielentilaa. Kouluaikojen estrogeeni- ja testosteronisolotekijöiden ekologista systeemiä vankan kivirakennuksen vatsassa. Ajatellaan, että maailmassa on järjestys, se on ainutlaatuinen, mutta lopulta suht yksinkertainen deterministinen, ruudukoihin jaettava oleva aikajatkumokenttä. Hyvä on. Laitat laudalle (kuin shakkinappulan shakkilaudalle) ihmisen omine arvaamattomuuksineen, oikkuineen, päähänpistoineen, tunteineen ja tuoksuneen ja vaivoineen ja karvanhaittuvineen ja trisomioineen, ja determinismiin syntyy särö. Ennustettavasta tulee äkkiä järjetön tahtojen temmellyskenttä.

On totta, että jokainen aamu on uusi mahdollisuus lukemattomiin vaihtoehtoihin kuvioihin. Avaat silmäsi ja eteesi levähtää, kuin jättimäisenä ristikkolehtenä, eri vaihtoehtojen patterni, päätät valita yhden ruudun joka johtaa tai ei johda seuraavaksi ruutuun n, riippuen ties mistä tekijästä; seuraavaa ruutua ei voi koskaan 100 %:n varmuudella tietää ennalta. Ja teoilla ja ajatuksilla on seuraukset joista niiden tekijä ja ajattelija on vastuussa, mutta entä tapahtumien oma vastuu? Eikö tapahtumilla itsellään pitäisi olla myös jokin vastuu? Ren vilkaisi jättimäistä laitoskelloa yläpuolelleen. 2 minuuttia. 3 ja 1004. Ren täytti pienet kasvopiirteensä näppärästi, enna-

koivasti. Tämäkin oli yksi ruutu, valinta, josta seuraisi mitä luultavimmin ei juuri mitään (joka on silti jotain, sillä aina on Jotain). Monesko ruutu tämä oli tänä päivänä? Luoja yksin tietää! Se kuvottava sadistinen shakkimestari... Pigmentti Renin kasvoilla, punertava, joka oli kohonnut hänen poskilleen hänen kiirehtiessään suoraa päätä putkasta laitokseen, joka koostui usean eri terapia-alan ammattilaisesta, väsähti. Pigmentti muuttui harmaaksi ja Ren pahoinvoivan näköiseksi. Sellaiseksi joille ollaan aina tarjoamassa lasillinen vettä. Krapula jyskytti kalloa kuin suurta ovea takova ritari. Viimein terapeutti avasi oven vaimeasti auki ja lokkimaisella kädenkaarella johdatti Renin huoneeseen. Oli kyseessä ruutu mikä tahansa, Ren on päättänyt pistää ruudukon täysin sekaisin. Ja tämä on minusta olennaista (mutta suhtaudumme tähänkin eleeseen vielä varauksella, terveellä skeptisismillä).

**MIKI
LIUKKONEN
VIERASTILA
MSOY**

97899510485460

84.2

Missä
olet,
kun
olet
poissa
tolaltasi?

Miki
Liukkosen
vides
romaanii
on.